

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Ivdiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos & Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

10. Principum promissa, in Deo stabilienda.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45653

Rodricum Nunnez, à quo æquè ac à priore omnia liberaliter accepit. Interim ex quo à Matthæo repulsus est Franciscus, cum Francisco etiam omnis fortuna abiit. Nihil in taberna amplius vendebatur; nec, quæ debita fuerunt, extorqueri poterant, filebat negotiatio, cessabant lucra, nulla in domo prosperitas, nulla in domesticis sanitas. Ipse Matthæus inquietus & conturbatus, quasi mente videbatur excidisse. Usque adeò damnosum est, lu-
cro nimis inhiare; & parcum esse erga Deum, est opes profliga-
re. Quod cum agnosceret Matthæus, Franciscum iam vltro con-
uenit, dixitque, vt, solito more, pro mutuo ad se rediret, se &
sua omnia deinceps fore in illius, & Pueri IESV potestate. Quod
vbi factum, & lucrari mercator iterum cœpit, & pauperum pro-
curator, acceptis largissimis eleemosynis, intra mensem, debitum
omne dissoluit, adeò, vt etiam centum coronatorum summa su-
peresset. Videant hic mercatores, discant magnates, vnde possint
opulescere; neque cum nostris Politicis existiment, se rem au-
ctueros, dum minuunt sumptus in pauperes & Ecclesiam facien-
dos. Discant hinc ipsi pauperes, Dei curam etiam ad eos alendos
extendi, qui extra religionem religiosè viuunt. Quisquis Deo vi-
uit, Deo fidat; cuius verbum est: *Si volueritis, & audieritis me,
bona terra comedetis.*

Isa. 1. 19.

X.

Ne longum faciam, complura alia omitto, quæ Francisco huic, in hoc genere, acciderunt; illud tribus verbis perstringam potius, quām dicam, eum, si spem suam in Principibus posuisset, nec totum se in Dei manum tradidisset, nihil impetrasse, opis. Qua-
re cum Sabaudus cum Catharina Austriae infantissa matrimonium initurus Madritum venisset, & eodem venienti Francisco multa
promisisset; Madrito discessit, Francisci oblitus; qui iam Com-
plutum redierat, pecuniae accipiendæ cura alijs demandata. Qua-
re moestus Franciscus, ad Puerulum suum IESVM configuit, at-
que in sinum eius querelas depositus, didicítque, ideò nihil se
acepisse, quia carnem brachium suum posuisset. Quām primum
ergò posthac constituit, in solo Deo fiduciam omnem collocare,
adfuit à Sabaldo cursor, qui liberali sanè eleemosyna in pau-
peres assignata eum subleuauit. O mortales, quid speratis in Prin-
cipibus! in Deo sperate, & bona terra comedetis. In promissis veri-
tatis, ait D. Hieronymus, nemo dubitet. *Sit homo qui esse debet, &*
c. 6. Matth. mox addentur ei omnia. Non est autem homo, qui esse debet, si in

Deo

S. Hieron. in
c. 6. Matth.

Deo non sperat. Immo impietas est, post tot exempla luculentissima, post tot clarissima Scripturæ Sacræ, sanctorūmque Patrum testimonia, de diuina prouidentia dubitare. De qua qui dubitat, dubitat, an Deus sit memor suarum promissionum; dubitat, an sit liberalis; dubitat, an sit Deus; si enim Deus est, filialis est, diues est, liberalis est; amans est suorum filiorum. Merito igitur eiuscmodi Dubitantium his verbis compellat D. Augustinus: *Tu Christiano, tu Dei seruo, tu bonis operibus dedito, tu Dominus suo charo aliquid existimas defuturum? An putas, qui Christum pascit, à Christo ipse non pascitur? An putas terrena deerunt, quibus cœlestia & diuina tribuantur? Vnde hæc incredula cogitatio? Quid facit in domo Dei perfidum peccatum?* Sed fortasse non sunt tales in Ecclesia Dei? Diffidunt curæ & prouidentiæ Dei, quicunque furtis, rapinis, fraudibus, aliisque malis artibus diuites volunt fieri. Si enim à Deo necessaria sperarent, non raperent aliunde. Sperarent autem, si non ipsis bestijs se se iudicarent indigniores. Siquidem de brutis animalibus sciunt verè dici ad Dominum: *Dante te illis, colligent: aperiente manum tuam, omnia implebuntur bonitate.* His se æquiparare non audent, quia non tantum comparati sunt animales isti equo & mulo, & iumentis insipientibus, sed etiam, infra bestiarum vilitatem, se se abiecerunt. Si in Deo spem collocarent, non solum ad eos alendos pij homines, sed etiam corvi, cerui, lupi, leones, aliisque bruta animalia, & ipsa elementa excitarentur...

Et fuerunt excitati. Recensebo in hanc rem exemplum, quo vix quidquam in diuinæ prouidentiæ testimonia luculentius potest afferri. Habeo illud ex Annalibus Francorum Pithæi, nec Baronium id suis Annalibus inserere piguit. Anno reparatæ salutis 850. sæuissima fames Germaniam inuasit; sed præcipue eos infestauit, qui Rhenum accoluerant. Ibi unus frumenti Moguntiaci modius decem scilicet argenti vendebatur. Sed memorabilis fuit charitas Archiepiscopi Rhabani. Is in quadam parochiæ suæ villa, Wincella dicta, commorabatur, &, præter domesticos ac familiares suos, quotidie plus quam trecentos alimentis sustenabat. Itaque ingenti contentione illuc pauperes vndique confluxerunt. Inter hos visa est & mulier inedia consumta, quæ filium parvulum gestans, refici cibo cupiebat, sed exhaustis viribus, in ipso limine exanimis concidit. Puerulus igitur adrepens mammam

S. Augustin.
lib. de Elec-
mosyna.

Ps. 103.

XI.
Pithæus in
Annalib.
Franc. Ba-
ron tom. 10.
Anno 850.
n. 15.